

Vzpomínka na Irmu Brenman Pick



Když se naše skupina (Londýnský klinický seminář) letos v únoru po supervizním setkání s Irmou Brenman Pick loučila, provázela nás její slova – „je to naposledy, co se vidíme“. Věděli jsme, že je Irma nemocná, že v jejím věku (letos jí bylo 89 let) již není moc naděje na uzdravu, síla jejích slov nás ale velmi zasáhla. Na začátku srpna přišel mail od Vica Sedlaka, že Irma zemřela. Nebyl to jen formální mail, který oznamuje odchod supervizního a tréninkového analytika a bývalé prezidentky (1997–2000) Britské psychoanalytické společnosti, ale slova o ztrátě někoho, kdo byl celoživotním mentorem, důležitou osobou.

Irma Brenman Pick není u nás tak známá jako její kolegyně Britton, Feldman a Steiner. Když ale předloni vedla seminář v rámci série setkání s významnými analytiky pořádaných MKT (Melanie Klein Trust), její seminář měl největší účast zahraničních účastníků za dobu konání těchto seminářů.

Čím byla významná pro tolik lidí z celého světa?

V předmluvě k její knize *Authenticity in the Psychoanalytic Encounter, The Work of Irma Brenman Pick*, Routledge, 2018, která je de facto souborem jejích statí (nepsala nijak zapáleně, cítila se vždy mnohem více klinikem) Michael Brearley říká, že nebyla primárně ani teoretik, ani filosof, ani vědec v obvyklém smyslu slova. Byla výsostným klinikem, nejlépe se cítila v analytickém procesu, a proto byla tak úspěšná ve výuce a supervizní práci. Dokázala se velmi citlivě napojit na vnitřní nevědomé fantazie (phantasy) pacienta a analytika, ale také vnímat limity analytické práce. Bylo to vědomí těchto limitů, které umožňovalo, co pro ni v klinické, ale také supervizní práci bylo zásadní: skutečný emoční kontakt, nikoli idealizace psychoanalýzy a teoretických konceptů.

Její slova, že analytik potřebuje dvě ruce: jednu, která soucitně drží potřebnou trpící část pacienta, druhou, která pevně drží a bojuje s destruktivitou, perversí, nenávisí k životu, k myšlení a cítění, jsou citována tak často, že se přiblížila bionovským bonmotům. Ostatně Wilfred Bion patřil spolu s Ester Bickovou, Hanna Segalovou, Betty Josephovou a Herbertem Rosenfeldem, k jejím supervizorům.

Do Londýna přicestovala ještě jako Irma Pick z Jižní Afriky v roce 1955 s prvním manželem, Abe Pickem, který ji za studií na Universitě seznámil s Freudem (ale také s Marxem). Abe byl

již v analýze, a když za 6 let zemřel, Irma končila dětský trénink v Tavistocku a hlásila se analytického tréninku do analýzy k Hansu Thornerovi. V roce 1975 se vdala za Erica Brenmana, dalšího významného britského analytika (autora *The Recovery of the Lost Good Object*, 2006). Spolu učili, supervidovali, a i po jeho úmrtí v roce 2012, se k jeho odkazu často vracela.

Asi její nejvíce citovanou prací je „Working through in the countertransference“ (1985). Irma říkala, že ji samotnou udivilo, jak dobře byl tento text přijat, byl také jeden z mála, který nepsala na „zakázku“, ale proto, že ho potřebovala napsat. Věnovala se zde vlivu projektivní identifikace pacienta na analytika. Zásadním krokem pro prohloubení emočního kontaktu mezi pacientem a analytikem je podle ní analytikova ochota vystavit se a zpracovat rozrušující vliv projektivní identifikace. Základem pro tyto projekce jsou skutečné analytikovy kvality, které pacient vnímá a detekuje (například jeho narcismus). Tento „zásah na solar“ může vést k ovlivnění analytikova přání vědět a být účasten a k opakování reálného selhání primárního objektu. Interpretace jsou pak mechanické, stejně jako mohla být vnímána péče rodiče v minulosti.

Její držení „oběma rukama“ se projevovalo i v supervizi, dokázala vnímat vnitřní i vnější realitu jak pacienta, tak supervidovaného, dokázala držet, ale také konfrontovat. Její klinická intuice a schopnost jednoduchých, ale velmi výstižných formulací spolu se smyslem pro humor byla pověstná. Jistě bude chybět a zůstane v paměti jak své rodiny, tak i rodiny analytické.

Vendula Probstová

Hlavní práce:

1967 Pick, I. 'On stealing: Clinical notes on three adolescent boys'. *Journal of Child Psychotherapy*. 2:67-79.

1985 Pick, I.B. 'Breakdown in communication: On finding the child in the analysis of an adult'. *Psychoanalytic Psychotherapy*. 1:57-62.

1985 Pick, I.B. 'Male sexuality: A clinical study of forces that impede development'. *International Journal of Psychoanalysis*. 66:415-422.

1985 Pick, I.B. 'Working through in the countertransference'. *International Journal of Psychoanalysis*. 66:157-166.

1988 Pick, I.B. 'Adolescence: its impact on patient and analyst'. *International Review of Psychoanalysis*. 15:187-194.

1989 Pick, I.B. 'Perlaboration du contre-transfert'. *Revue Belge de Psychanalyse*. 14:63-78.

1992 Pick, I.B. 'The emergence of early object relations in the psychoanalytic setting'. In Anderson, R. (ed). *Clinical Lectures in Klein and Bion*. New Library of Psychoanalysis, 14. London: Routledge (pp 24-33).

1995 Pick, I.B. 'Analysing real issues in the analysand's life'. *Scandinavian Psychoanalytic Review*. 18:131-145.

1995 Pick, I.B. 'Concern: spurious or real?' *International Journals of Psychoanalysis*. 76:257-270.